

Societate

Oamenii timpurilor noastre

Larisa Zubcu: «În dulcea mea copilărie, deseori veneam cu mama și priveam îndelung această minunată clădire - Sala cu Orgă»

Larisa Zubcu este unul dintre cei mai buni manageri în domeniul artei muzicale, doamna care le face pe toate cu dăruire și pasiune. Și-a început cariera în calitate de redactor la Departamentul Muzică al Radio Moldova, apoi a activat în secția literar-artistică la Teatrul Național de Operă și Balet, iar în aprilie-noiembrie 2001 a deținut funcția de consilier al ministrului Culturii. De mai bine de zece ani, conduce una dintre instituțiile muzicale de referință – Sala cu Orgă din Chișinău.

- Sala cu Orgă este nu doar o instituție cultural-muzicală, ci și parte a istoriei Chișinăului. De ce arată atât de tristă, cel puțin la prima vedere, chiar dacă mai fascinează prin frumusețea și eleganța sa arhitecturală?

- Sala cu Orgă într-adevăr trebuie privită ca o operă monumentală și nu doar pentru faptul că este sub ocrotirea statului, ci și pentru că este de o frumusețe aparte. Stil clasic cu elemente de artă romantică, cupolă impresionantă, grupuri sculpturale, plus amplasarea - toate acestea îi dau expresivitate și noblețe. Este exact ceea ce a gândit și a construit la sfârșitul sec. XIX inginerul Mihail Cecheru-Cuș. Până în 1974, clădirea a găzduit Banca de Stat, iar în '78 a fost inaugurată Sala cu Orgă. Apropos, Orga a fost construită de firma «Rieger-Kloss» din orașul ceh Krnov, firmă cu tradiții în acest domeniu. Orga din Chișinău este una electromecanică, de dimensiuni medii - circa 4000 de tuburi cu dimensiuni de la 15 cm până la 5,5 m, situate în 56 de registre. Orga rezistă timpurilor, celelalte mai puțin și mă refer la infrastructură. Sînt nevoită să constat că din anul 1978 nu s-a mai făcut reparație nici în interior, nici pe exterior, doar niște cosmetizări. Totuși, sînt 37 de ani de atunci. Ne va fi de mare folos acel million de euro acordat de partea română. Încercăm să facem față lucrărilor demarate, dar trebuie să se știe că aici, la Sala cu Orgă, nu doar tencuim și vopsim, nu doar montăm țevi, ci și reconstituim o creație arhitecturală de excepție, cu pricere și cu migală.

- Cînd vedeți finalizarea

lucrărilor de construcție și care este actuala stare de lucruri? Într-un timp, se vorbea despre anul 2015.

- Lucrările de reparație și renovare decurg anevoios și nu doar din cauza finanțărilor, care dintotdeauna au fost insuficiente. Important este că am început. Din 2008, ni se tot dă cu țîrîta, dar ni se dă. Astfel că ne confruntăm cu o sumedenie de proceduri tehnice, oarecum birocratice, dar, pînă la urmă, necesare din punct de vedere al legalității, cum ar fi, bunăoară, concursul, proiectarea, tot felul de aprobări etcetera. Mă bucur că am reușit să-l antrenăm ca autor de proiect pe talentatul arhitect Gicu Bulat. Săptămîna viitoare, sperăm să aflăm cine e cîștigătorul pentru lucrările de construcție. Iarna vom începe cu subsolul, mai apoi ne ridicăm pînă la cupolă. Îmi doresc să fie cu Doamne ajută.

- De ce arta încă nu este în șirul priorităților?

- Din păcate, nu simt că, la nivel de politici naționale, cultura s-ar afla pe lista priorităților.

- De ce nu avem în sînge cultura muzicii clasice? Ce ne lipsește - tradițiile, educația sau banii?

- Cred că mai puțin contează banul. Dacă omul are în suflet dragoste de muzică, de frumos, acest fior nu dispăre cu una-cu două. Un bilet la Sala cu Orgă costă între 40 și 100 de lei, prin urmare, avem oferte pentru toate categoriile de oameni. Bineînțeles, bunăstarea generală vorbește și despre atașamentul față de evenimentele culturale. Dar mult înseamnă și educația, școala. Totul este legat cu toate. Nu prea observ să vină la concer-

te profesorii de muzică însoțiți de discipoli. Și e păcat. Apropos, în dulcea mea copilărie, deseori veneam aici cu mama și priveam îndelung această minunată clădire, ca mai apoi, elevă la «Ștefan Neaga», să vin la concertele cu clasa. Era o mare bucurie și o onoare să pășim pragul Sălii cu Orgă și să-i ascultăm pe marii muziceni ai timpului.

- E o problemă a spectatorului sau a societății în ansamblu?

- Dacă mama și tata nu i-au transmis copilului dragostea față de acest gen de muzică, acel copil puțin probabil să intre vreodată la Sala cu Orgă. Am văzut în Polonia cum oamenii merg duminica la Biserică cu copiii. După slujbă, toți ascultă un recital de orgă. Iată, deci, cum se cultivă rafinamentul muzical: din fragedă copilărie. Acei copii știu de Sebastian Bach, de Mozart, multe cunosc. La noi e puțin altfel: în cel mai bun caz, e vatra jocului. Sau, se opresc în fața Sălii cu Orgă doar pentru un selfie lîngă leii de la intrare. Cu toate că sînt familii care vin constant la concertele, an de an, obligatoriu, în seara pe 31 decembrie, cînd mesele se frîng de mîncăruri și băuturi.

- Peste hotare pleacă nu numai tencuitori, dar și muzicieni de valoare. Pleacă mulți?

- În special tinerii. Încă de pe băncile liceului. Dar hai-deți să privim realitatea așa cum este: în calitate de muzician, poți activa în Republica Moldova doar la Chișinău. Copiii de la școlile de muzică, încă de pe băncile liceului, caută contacte cu colegii lor din afară și, pînă la urmă, găsesc proiecte, găsesc burse. În fi-

● Anul 1970, Larisa Zubcu împreună cu mama în fața Sălii cu Orgă

ecare an, organizăm concertele cu participarea tinerelor talente și constat cu amărăciune că unii au plecat fără gînd de întoarcere.

- Puteți să ne vorbiți despre surprizele viitoarei stagiuni?

- Ca de obicei, căutăm noi creații, noi nume de instrumentiști și compozitori care ar fi pe placul publicului. Stagiunea 2015-2016 am inaugurat-o pe 1 octombrie, de Ziua Internațională a Muzicii, cu Orchestra Națională de Cameră și Corul Național de cameră, solist Ilian Gârneț, dirijor Cristian Florea. Ne așteaptă alte multe evenimente muzicale de excepție, cum ar fi, de exemplu, Duo Ribarski, Macedonia; Concertul de cameră dirijat de Evgeni Bushkov, Rusia; Duo de pian Aliona Vardanian-Irina Savina. În noiembrie, îl vom avea pe Nichita Boldîrev din Rusia cu un recital de chitară, pe dirijorul francez Pierre Migard, apoi vom admira un Trio «George Enescu», în componența: Ilian Gârneț (vioară), Cristian Florea (violoncel) și Mihai Ungureanu (pian) România, și Recitalul de pian cu Fujiko Hemming, Japonia. Doar

în octombrie, în 20 de zile, am organizat 15 concerte. Pentru mine, fiecare concert sau oricare altă manifestare culturală este o surpriză. Mai mult decît atât, politica mea este muzica, iar electoratul meu este spectatorul.

- Aveți visuri neîmplinite?

- Aș fi dorit să călătoresc mai mult.

- După ce valori vă conduceți în viață?

- Mă conduc după principiul lui Einstein: încercă să fii om de succes, ci de valoare. Fiecare trebuie să fie la locul său. Fiecare să-și facă munca cu pasiune.

- Vă mulțumesc pentru interviu.

Stan LIPCANU

Acest articol este publicat în cadrul Programului ONU „Femeile în politică”, implementat de Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women) și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), în parteneriat cu Fundația Est-Europeană și Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare”, finanțat de Guvernul Suediei. Opiniile exprimate în cadrul materialului aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția Programului.